

Azerbajdzsán

Utolsó frissítés dátuma: 2020.12.06

Fertőzöttség állapota

Azerbajdzsáni COVID-19 aktuális helyzetképének statisztikája

<https://its.gov.az/page/olkede-umumi-veziyyet>

Azerbajdzsánban eddig 121.176 fertőzöttről számoltak be. 74.902 személy a kezelésnek köszönhetően meggyógyult, és összesen 1392 halálos áldozatról jelentettek. Jelenleg 44.882 aktív fertőzött személyt ápolnak kórházban. Eddig összesen 1.728.577 tesztet végeztek el országszerte. A fertőzési tendencia október 6-tól pozitív. Az elmúlt egy hétben az aktív fertőzöttek száma csaknem másfélszeresére nőtt, napi 3-4000 fő körüli új fertőzöttel. Az elhunytak száma napi 30 fő fölé emelkedett. A pozitív esetek aránya az elvégzett tesztek számához képest átlagosan 24%-os volt.

Járványhelyzet stádiuma: a fertőzési tendencia megnövekedett 150%-kal

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

November 19-én a Minisztertanács az Azerbajdzsán területén érvényben lévő különleges karantén rezsimet 2020. december 28-ig meghosszabbította. A járványügyi helyzet súlyosbodása miatt a Minisztertanács Operatív Törzse további korlátozások bevezetéséről döntött.

Az érvényben levő korlátozások közül a legfontosabbak:

- teljes határzár, kivéve chartergépek és áruszállítás;
- a belföldi szárazföldi és légi utasszállítás nem üzemel (de a karabahi háborús események miatt ideiglenesen felfüggesztett Baku-Nahicseván járat november 19-étől újraindult);
- az állami szervek ügyfélfogadása zárva, kivéve a kormányhivatalokat, a hivatalokban dolgozók létszámát 30%-ra csökkentették, a többi munkatárs részére otthoni munkavégzést rendeltek el;
- tömegrendezvények tilalma (kivéve szabadtéri sportrendezvények nézők nélkül);
- a bevásárlóközpontok zárva maradnak;

- a kórházakban a beteglátogatás tilos;
- a bakui metró december 28-ig nem üzemel, valamint december 28-ig hétfőente teljesen leállítja a tömegközlekedést az ország egész területén;
- december 28-ig hétfőente csak a létfontosságú szolgáltatások, gyógyszertárak és élelmiszerboltok működése megengedett;
- november 21-től a különleges karantén rezsim időszaka alatt az ország egész területén, zárt és nyitott terekben egyaránt kötelezővé válik a maszkviselés, a maszkhasználat ellenőrzését szigorítják;
- november 2-től az oktatási intézményekben kizárólag távoktatás folyik, amelynek időtartamát december 30-ig meghosszabbították.

Bakuban, Szumgaitban és az Absheron járás területén a szigorított karantén rezsim miatt december 28-ig további korlátozások maradtak érvényben:

- a bevásárlóközpontok zárva tartanak, kivéve az ott található élelmiszerboltokat és gyógyszertárakat;
- az éttermek 0.00 és reggel 9.00 között zárva tartanak, 6 vendégnél több nem ülhet egy asztalnál;
- 10 főnél több személynek tanórát tartani tilos;
- a strandokon a medencék, a vízi játékok tiltottak;
- hétfőente nem üzemel a tömegközlekedés.

Az ország teljes területén december 28-ig hatályban maradtak a korábban meghozott szabályok.

Ezek közül a legfontosabbak:

- az országba való be- és kiutazás légi és szárazföldi úton TILOS, a speciális és charter járatok kivételével, de ezekkel is csak azeri állampolgárok léphetnek be.
- A karabahi hadi események miatt Azerbajdzsánban szeptember 28-án 00:00 órától bevezetett hadiállapot továbbra is fennáll, este 9 és reggel 6 óra között kijárási tilalom van Bakuban, Sumgayitban, az Absheron félszigeten és további nyolc régióban.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Az elrendelt teljes határzár és a belső közlekedés korlátozása az áruforgalmat nem érintette. Az erősen importfüggő Azerbajdzsán nem vezetett be kereskedelmi import korlátozásokat, bizonyos területeket könnyített: 2020. április 18-tól minden 2 ml-es vagy annál kisebb kapacitású műanyag fecskendőre kedvező behozatali vámot állapítanak meg. A határozat 2022. december 31-ig érvényes. Azerbajdzsánba behozott cipőhuzatok, steril és nem steril kesztyűk, orvosi maszkok (műtéti és orvosi eljárásokhoz) és légzőkészülékek ezen év június 1-jéig mentesek a vámok alól. Azerbajdzsán április 6-tól megkezdte az egészségügyi maszkok gyártását, ezért ezen termék előállításához szükséges valamennyi alapanyag szintén vámmentességet kapott.

A kormány döntést hozott, hogy korlátozza az új koronavírus elleni küzdelemben használt egyes egészségügyi termékek és gyógyászati készítmények (kesztyűk, maszkok, cipővédők, fejfedők, szemüvegek, védőruhák, fertőtlenítőszeresek, egyéb szükséges áruk és készítmények) kivitelét.

Logisztika és szállítmányozás állapota

Az Azerbajdzsánba történő áruszállítás a COVID-19 időszak alatt is zavartalan maradt, csak a beléptetés ideje nőtt meg (nem jelentősen) az egészségügyi intézkedések miatt. A koronavírus elleni küzdelem érdekében hozott intézkedések fényében a vasúti árufuvarozás szerepe jelentősen megnőtt. A konténerszállítások zavartalanul folynak a Középső folyosó mentén, Poti és Batumi georgiai kikötőkbe, és onnan a Fekete-tengeren keresztül Európába vagy a Baku-Tbilisi-Kars vasúton keresztül Törökországba, majd Európába. Ugyanakkor a teherszállítás tovább folytatódik Isztambul és Mersin török városaiba, a közép-ázsiai országokba, a Fekete-tenger mentén Európába, majd az Azerbajdzsánon keresztül Iránba, Közép-Ázsiába, Oroszországba és Kínába.

Gazdasági kilátások

A 2020-as évre vonatkozó gazdasági kilátások a 2019-es évhez képest még inkább pozitívak voltak, ezt a tendenciát azonban a COVID-19 járvány, valamint a tartós olajár-zuhanás együttes negatív hatása az azerbajdzsáni gazdaságra előreláthatólag erősen visszaveti. A koronavírus járvány gazdasági-kereskedelmi hatásai, valamint az olajárak jelentős csökkenése együttesen komoly kihívás elé állítják az azerbajdzsáni gazdaságot, mivel a költségvetési bevételek erősen függenek a szén-hidrogén exporttól, illetve a gazdaság alapvetően importfüggő. A nemzeti fizetőeszköz jelenleg még őrzi a stabilitását. Az állami Olajalapból – a csökkenő bevételek ellenére - történő pénztranszferekkel egyensúlyban tartani a költségvetést. A koronavírus terjedésének megakadályozása miatt bevezetett korlátozó intézkedések mintegy napi 120-150 millió AZN veszteséget jelent Azerbajdzsánnak.

A Világbank előrejelzése alapján 2020-ban (amennyiben nem csökkennek tovább az olajárak) Azerbajdzsánban 0,2%-os GDP csökkenéssel (a korábban 2,3 %-os GDP növekedéssel szemben) számolnak a COVID-19 koronavírus valamint az alacsonyabb olajárak hatása miatt. Új becslések szerint Azerbajdzsán gazdasági növekedése 2021-ben 2,2% lesz, és 2022-ben 2,4% -ra gyorsulhat fel. A mezőgazdasági ágazat ebben az évben 5,5% -kos, 2021–2022-ben pedig 5,4% -kos növekedést fog tudni elérni. Az átlagos éves infláció 2020-ban várhatóan 3,3% -ot éri el, jövőre 2,9% -ra, 2022-ben pedig 2,8% -ra csökkenhet. Az alacsony olajárak miatt a fizetési mérleg hiánya 2020-ban a GDP 7% -a lesz (2019-ben a többlet a GDP 8,8% -a volt), 2021-ben - a hiány a GDP 4,3% -ára csökken, 2022-ben - a GDP 3,4% -áig.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

A kormány közvetlen pénzügyi támogatást ad a koronavírus által leginkább érintett ágazatok 450.000 gazdasági társasága közel 305.000 alkalmazottja számára, amelyek közül 292.000 mikro vállalkozás és egyéni vállalkozó. Összességében a programok négy fő ágazatot és 20 különböző üzletágat fednek le. Az érintett gazdasági ágazatoknak nyújtott állami támogatás közel 3,5 milliárd manatot (1 euró kb. 2 manat), az állami költségvetés körülbelül 10%-át, a GDP 3%-át teszi ki.

Az azeri sajtóban megjelent kimutatás szerint a lakosság 48%-át érintik a gazdasági csomag rendelkezései. 1,64 millió állami és magánvállalati munkavállaló fizetését fedezi az állam. 2 millió állampolgár részére biztosítanak különböző juttatásokat (nyugdíj, ösztöndíj, járadékok).

600.000 munkanélküli személy kap egyszeri támogatást, 12.000-en vesznek részt az önfoglalkoztatási programban, 90.000 állam által fizetett közmunkahelyet hoznak létre. 340.000 személy részesül célzott szociális támogatásban. 20.000-en kapnak munkanélküli segélyt a szociális és munkaügyi alapból és 100.000 alacsony jövedelmű család részesül természetbeni juttatásokban. 40 millió AZN összeget különítettek el azon diákok tanulmányainak finanszírozására, akik a társadalom sérülékenyebb rétegeiből származnak. 70 millió AZN összegű egyszeri támogatást osztanak szét áprilisban és májusban a regisztrált munkanélküliek között (200.000 fő), ez személyenként a létminimumot, 190 AZN-t jelent (1 euró kb. 2 manat). 300 ezer mikrovállalkozást üzemeltető vállalkozó (a koronavírus által súlyosan érintett területeken) összesen 80 millió AZN összeg kompenzációt kap. Áprilisra és májusra összesen 90.000 közmunkahelyet terveznek létrehozni, a munkások 300 AZN havi bért kapnának (30 millió AZN-t különítettek el erre a célra). Továbbá 300.000 munkás (akik a válság által sújtott ágazatokban dolgoznak) munkabér részének fedezésére 215 millió AZN összeget különítettek el. A vidéki vállalkozások tevékenységének visszaállítására 0,5 mrd AZN kedvezményes hitelt különítettek el, ezen hitelek 60%-át az állam garantálja, a kamatok 50%-át az állam fedezi (erre 20 millió AZN-t szánnak). További 50 millió AZN-t különítettek el a Vállalkozásfejlesztési Alap részére kedvezményes hitelek nyújtására és 90 millió AZN-t a kedvezményes jelzáloghitelek nyújtására. A közlekedési, ezen belül a személyszállítási ágazat támogatására 280 millió AZN-t szánnak. A bankokat és a biztosító társaságokat mentesítették az áprilisi befizetési kötelezettség alól. A válság által sújtott szektorokban tevékenykedő vállalkozások kedvezményekben részesülnek: a föld és tulajdoni adó megfizetése alóli mentesség, kedvezményes nyereségadó befizetése vagy a nyereségadó eltörlése, adóbevallás határidejének meghosszabbítása, adófizetési határidő meghosszabbítása, ÁFA mentesség az importált egészségügyi termékekre és élelmiszerekre, bérleti díjkedvezmények, a fertőtlenítési költségek leírása, adó és illetékek befizetése alóli mentesség.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Azerbajdzsán az energiahordozókat kivéve szinte mindenben behozatalra szorul. Az azerbajdzsáni diverzifikációs törekvések egyik fő csapásiránya a **mezőgazdaság**, amely jelentős foglalkoztató ágazat (egyes becslések szerint a munkavállalók 30%-a ebben a szektorban dolgozik), illetve az agrártermékek részesedése a legnagyobb az exportban az energiahordozók után. A koronavírus hatása ellenére is a mezőgazdasági ágazat ebben az évben is akár 5,5 %-os növekedést is elérhet. Ebben az ágazatban érintett cégek számára mindenképpen javasoljuk az azerbajdzsáni exportpiaci lehetőségek megfontolását (Azerbajdzsánnak nagy szüksége van a mezőgazdasági termelés hatékonyságát, exportképességét növelő technológiára, termékekre).

Ilham Aliyev elnök a vízkészletek hatékony felhasználásának biztosítása, a **vízgazdálkodás** javítása és az ezen a területen végzett tevékenységek összehangolása érdekében bejelentette egy Bizottság felállítását. A Bizottság javaslatára tapasztalattal rendelkező nemzetközi szervezeteket, tudományos vállalatokat valamint külföldi szakembereket bevonását tervezik, akik szakmai hozzáértésükkel, új technológiák ismeretével tudják növelni a tervezett reformok hatékony végrehajtását.

A mostani járvány is rámutatott, hogy az azeri **egészségügyben** szinte teljesen hiányzik a hazai ipar.

A magyar-azerbajdzsáni gazdasági együttműködés stratégiai irányait **mind a meglévő, mind a perspektivikus projektek tekintetében** a következő területeken látjuk: **energetika, mezőgazdaság, vízgazdálkodás (fókuszban a mezőgazdasági terület), infokommunikáció, infrastruktúra, egészségügy**. Ezeken a területeken a magyar tapasztalatok, know-how, megoldások kiemelten hasznosak lehetnek és beleilleszthetők az azerbajdzsáni stratégiai gazdaságfejlesztési elképzelésekbe, amelyek a mostani gazdasági nehézségek ellenére is alapvető prioritások maradnak.